

Dr. Fra Petar Bezina, LJETOPIS SAMOSTANA SV. LOVRE U ŠIBENIKU (1923.-1945.), vlastita naklada, Split 1996.

Franjevci su u Šibenik došli sredinom 17. stoljeća, seleći se pred turskom opasnosti, neimaštinom i kugom iz Visovca, preko Vrulje, Žirja i Pirovca. Konačni smještaj u Šibeniku dobili su u tzv. Foscolovoj palači, a 1656. su dobili i dozvolu za izgradnju crkve posvećene sv. Lovri.

Uobičajeno je bilo da gvardijani pišu samostanske ljetopise o događajima u samostanu i u gradu. Nažalost, očuvane su samo dvije bilježnice ljetopisa koje pokrivaju godine od 1923. do 1945. kada je uhićen ljetopisac fra Bernardin Bebić, a rukopis ljetopisa su uzeli pripadnici šibenske OZNA-e. Ljetopis je 1991. vraćen samostanu Sv. Lovre u Šibeniku i danas se tamo nalazi.

Premda je prvotna namjena ovakvih ljetopisa bilježenje važnijih događaja u životu samostana i zajednice vjernika koji se okupljaju u samostanskoj crkvi, ovaj ljetopis često izlazi iz tih okvira. Mnogo je zapisa koji se odnose i na ostala zbivanja koja su utjecala na svakodnevicu ne samo samostana nego i cijeloga grada. Tome su zasigurno pridonijela i burna vremena u kojima je sam ljetopis nastao. Tako ljetopis već na samom početku govori o izborima za jugoslavensku Skupštinu 19. ožujka i o

opredijeljenosti Hrvata za Radića. U 1923. i na početku 1924. godine ima također i više vijesti o potresima.

U navedenom razdoblju ljetopis nije uvijek vođen jednakim intenzitetom. Tako su 1936. i 1937. godine zapisi vrlo kratki (za 1936. postoji samo sažeti pregled, a za 1937. samo jedan datirani upis od 20. lipnja, o smrti jednoga franjevca iz samostana). Osobito su bogati i vrijedni zapisi za godine od 1941. do 1944. U tim ratnim godinama postoje upisi gotovo iz dana u dan i često govore o događanjima u Šibeniku i okolici, ali i u Hrvatskoj uopće. Opisani su svi važniji događaji iz tih dana i njihov odraz u Šibeniku, kao npr. početak rata, proglašenje Nezavisne Države Hrvatske, talijanska okupacija i odlazak Talijana, dolazak partizana, a zadnji su upisi o zapljeni samostanske tiskare "Kačić".

Knjiga je zbog svega navedenoga dragocjen izvor za povijest, ne samo franjevačkoga samostana, nego i cijeloga Šibenika u spomenutom razdoblju (a zbog opsežnijih upisa upravo u doba Drugog svjetskog rata). Dobra su dopuna faksimili priloga (uglavnom raznih letaka i proglasa), a velika su pomoć u korištenju knjige opsežni komentari o osobama koje Ljetopis spominje.

Prilog knjizi su kazala osobnih imena i zemljopisnih naziva.

Tomislav Čepulić